

เด็กเรียนรู้ช้าคู่มือสำหรับครู

จากสถาบันราชานุกูล

เด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner) หมายถึง เด็กที่มีปัญหาการเรียนที่เกิดจากเด็กมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติปัญหาอาจเกิดจากเด็กที่มีการรับรู้และเข้าใจได้ช้าหรืออาจจะเป็นเด็กด้อยโอกาสทางสังคม ทางวัฒนธรรม ทางเศรษฐกิจมากจนมีผลกระทบต่อเชาวน์ปัญญาแต่ไม่จัดว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา หากทดสอบระดับเชาวน์ปัญญาจะพบว่า มีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ระหว่าง 70-89

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อย (Mild Intellectual Disability, Mild ID) หมายถึง เด็กที่มีความสามารถทางสติปัญญาและความสามารถในการปรับตัวต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งความบกพร่องนี้เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของพัฒนาการเด็ก แต่จะต้องเกิดก่อนอายุ 18 ปี หากทดสอบระดับเชาวน์ปัญญาจะพบว่า มีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ระหว่าง 50-69

เด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner) และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อย (Mild Intellectual Disability, Mild ID) ทั้งสองกลุ่มนี้ คือเด็กที่จะพบในโรงเรียนปกติจัดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะเด็กที่ช่วยเหลือตนเองได้ดี คุณครูและผู้ปกครองจึงไม่ทราบปัญหาจนเข้าเรียนไประยะหนึ่งแล้วพบว่าเด็กเรียนไม่ทันเพื่อนนั่นเอง

ข้อสังเกตลักษณะของเด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner)

วัยอนุบาล

เด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner) จะมีลักษณะดังนี้ คือ มีปัญหาการเรียน ไม่สามารถทำงานหรือเรียนรู้สิ่งที่เด็กในช่วงอายุเดียวกันเรียนรู้ได้ เรียนรู้-รับรู้-เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ช้ากว่าเด็กคนอื่น โดยเฉพาะความคิดแบบนามธรรม มีการคิดและตัดสินใจช้า มีการตอบสนองสิ่งต่างๆ ช้า ความคิดดูไม่เป็นระบบหรือไม่ค่อยมีเหตุผล มักแก้ปัญหาโดยการลองผิดลองถูกและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ไม่สมวัย มักมีปัญหาทางอารมณ์และการปรับตัวตามมา ด้านความสนใจ เด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner) มีความยากลำบากในเรื่องของความสนใจ มีความสนใจสั้น ทำงานอะไรไม่ค่อยได้นาน รวมทั้งไม่สามารถยับยั้งสิ่งรบกวนที่มากกระทบได้ จึงไม่สามารถจะมีจุดสนใจได้ถ้ามีสิ่งรบกวนและไม่สามารถแยกแยะความสำคัญของสิ่งต่างๆ เพราะไม่รู้จะเลือกสนใจอะไรจึงดูเหมือนไม่มีความสนใจต่อสิ่งใด นอกจากนี้เด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner) มักมีความสนใจใฝ่รู้อยู่ในระดับน้อย ไม่ค่อยถาม ไม่ค่อยติดตามหาคำตอบ ไม่ค่อยแสดงความสนใจว่าจะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จนั้นต้องทำอย่างไร ด้านความจำ เด็กเรียนรู้ช้า (Slow Learner) มีความจำระยะสั้นไม่ดีแต่สามารถเก็บข้อมูลได้เป็นเวลานานและมีความจำระยะยาวโดยทั่วไปใกล้เคียงกับเด็กปกติ ซึ่งจะจำได้ดียิ่งขึ้นถ้าเรื่องนั้นๆ มีความหมาย เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ด้านการถ่ายโยงการเรียนรู้ มีความลำบากในการนำความรู้ หรือประสบการณ์จากสถานการณ์หนึ่งไปสู่

สถานการณ์หนึ่ง แต่ถ้าทำอะไรสำเร็จเด็กจะมีแรงจูงใจในการทำสิ่งใหม่ๆ แก้ปัญหาใหม่ๆ

ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อย

(Mild Intellectual Disability, Mild ID)

ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อย (Mild ID) จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับเด็กเรียนช้า (Slow Learner) แต่มีความรุนแรงของปัญหาต่างๆ มากกว่า พบว่า เด็กมีประวัติทางพัฒนาการภาษาล่าช้า แต่อาการจะชัดเจนมากขึ้นเมื่อเข้าเรียน โดยเฉพาะปัญหาการเรียนเนื่องจากเด็กกลุ่มนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน 2-4 ปี เด็กจึงมีปัญหาในการอ่าน การเขียน การคำนวณ การประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อต่างๆ ในร่างกายไม่ดี มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ เด็กกลุ่มนี้สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ สามารถพึ่งตนเอง ดูแลกิจวัตรประจำวันของตนเองได้ รวมถึงทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไปและงานบ้าน สำหรับปัญหาด้านสังคม อารมณ์ พฤติกรรม เด็กกลุ่มนี้จะมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ปัญหาการควบคุมอารมณ์ และปัญหาพฤติกรรมได้มากกว่าเด็กปกติ

สาเหตุของภาวะเรียนรู้อ่อน

สาเหตุที่ทำให้เด็กเรียนรู้อ่อนเกิดได้จากปัจจัยต่างๆ ซึ่งอาจจะเกิดได้จากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงอย่างเดียวหรือหลายสาเหตุเกิดร่วมกันทำให้เด็กมีภาวะเรียนรู้อ่อน สาเหตุเหล่านั้นได้แก่

1. ภาวะทางร่างกายที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ในปัจจุบันพบภาวะความบกพร่องทางร่างกายหรือโรคบางอย่างที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมองและการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ไม่เต็มศักยภาพ ถูกมองว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาเรียนรู้อ่อน ภาวะเหล่านั้นได้แก่

- โรคทางระบบประสาท ที่พบได้บ่อยๆ คือ โรคลมชัก โรคไข้สมองอักเสบ หรือภาวะที่ทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อสมองตั้งแต่ทารกยังอยู่ในครรภ์ เช่น มารดาดื่มเหล้า หรือสูบบุหรี่ระหว่างการตั้งครรภ์ มารดาได้รับสารตะกั่วระหว่างตั้งครรภ์ ภาวะขาดออกซิเจนระหว่างการคลอดหรือหลังคลอด ซึ่งภาวะเหล่านี้มีผลต่อการเจริญเติบโตของสมองและมักมีผลกระทบต่อการทำงานของสมองอย่างถาวร
- ปัญหาด้านการมองเห็น (เช่น การมองเห็นบกพร่อง ตาบอดสี) ปัญหาการได้ยิน ปัญหาด้านการมองเห็นและปัญหาด้านการได้ยินพบได้บ่อยครั้งที่ทำให้เด็กมีปัญหาการเรียน ซึ่ง

เป็นสาเหตุที่สามารถให้การช่วยเหลือและทำให้เด็กกลับมาเรียนหนังสือได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

- ภาวะโลหิตจางเรื้อรัง ภาวะนี้ส่งผลโดยตรงต่อความบกพร่องทางพัฒนาการของระบบประสาทในวัยเดียว เด็กที่มีภาวะโลหิตจางจะมีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย หายใจลำบาก เวลาออกแรงสมาธิในการเรียนลดลง
- ภาวะการขาดสารไอโอดีน อาการของเด็กที่มีการขาดสารไอโอดีน คือ มีคอพอก ซึ่งมีลักษณะคอโต ตัวเตี้ย แคระแกน พัฒนาการช้า นอกจากนี้ยังพบว่า การขาดสารไอโอดีนเพียงเล็กน้อยไม่ทำให้เกิดความผิดปกติทางร่างกาย แต่จะส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์ปัญญาของเด็ก
- ภาวะทุพโภชนาการ การขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย

2. การเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม

มีงานวิจัยที่ให้เด็กกลุ่มหนึ่งถูกปล่อยให้เลี้ยงตามธรรมชาติเท่าที่ครอบครัวมีความรู้ และอีกกลุ่มหนึ่งให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง นั่นคือให้ข้อมูลพูดคุยกับเด็ก สอนเด็กทุกอย่างตั้งแต่ช่วงแรกเกิด พบว่าเด็กกลุ่มที่สองมีการเรียนรู้ที่เร็วกว่าเด็กกลุ่มแรก ดังนั้น การเลี้ยงดูอย่างปล่อยปละละเลย ปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพัง ดูโทรทัศน์ลำพังเป็นเวลานานๆ ทำให้สมองของเด็กไม่ถูกกระตุ้นให้คิด จินตนาการ หรือคิดแก้ปัญหา เส้นใยของสมองที่จะมีการแตกกิ่งก้านสาขาจากการกระตุ้นก็จะมีการเจริญเติบโตที่น้อยกว่าปกติทำให้เด็กเสี่ยงต่อการที่จะเป็นการเรียนรู้ช้าได้ ในเด็กหลายๆ รายอาจไม่พบสาเหตุที่ชัดเจนที่ทำให้เด็กมีภาวะเรียนรู้ช้า เช่น เด็กไม่เคยมีประวัติภาวะแทรกซ้อนระหว่างการคลอดหรือหลังคลอดไม่มีโรคประจำตัวใดๆ มาก่อน มาทราบอีกครั้งก็พบว่าเด็กมีปัญหาการเรียนเมื่อเข้าโรงเรียนไปแล้ว

การช่วยเหลือเด็กเรียนรู้ช้าในโรงเรียน

เด็กเรียนรู้ช้าควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยทารก ในบางกรณีที่ครูหรือผู้ปกครองไม่แน่ใจว่าเด็กมีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาหรือภาวะบกพร่องด้านอื่นหรือไม่นั้น ขอแนะนำให้ช่วยเหลือไว้ก่อน เพราะการช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม เช่น การกระตุ้นพัฒนาการนั้น มีแต่ประโยชน์ไม่ได้มีโทษสำหรับเด็กแต่อย่างใด ในกรณีที่พบภายหลังว่า เด็กคนนั้นมีความบกพร่องในด้านใด การช่วยเหลือที่ได้ก็ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กเรียนรู้ช้า ควรพิจารณาจากความสามารถของเด็ก เช่น เด็กบางคนให้การช่วยเหลือเพียงการสอนเสริมก็เพียงพอ แต่เด็กบางคนอาจจะต้องได้รับการจัดการเรียนการสอนรายบุคคล (IEP) หรือต้องมีเทคนิคพิเศษเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ตามเด็กเรียนรู้ช้าไม่ว่าระดับใดเด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะทางวิชาการ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการใช้ชีวิตในชุมชนและทักษะอาชีพด้วยทุกคน แต่ระดับและปริมาณของเนื้อหาควรเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน

การจัดการชั้นเรียนสำหรับเด็กเรียนช้า

ชั้นเรียนปกติ

เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อยส่วนใหญ่มักได้รับการทางการศึกษาพิเศษในชั้นเรียนปกติ ร่วมกับการทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนร่วมกับเพื่อนที่เป็นเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไปในละแวกบ้าน เพื่อให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ทักษะต่างๆ ที่เด็กทั่วไปได้เรียน และได้รับการสอนเรื่องทักษะทางสังคมมากขึ้น ส่วนเด็กเรียนช้า (Slow Learner) ต้องการความช่วยเหลือโดยการสอนเสริมในชั้นเรียนปกติ

ลักษณะของชั้นเรียนปกติ

เมื่อเด็กเข้าเรียนร่วมกับเพื่อนที่เป็นเด็กปกติโรงเรียนมักวางแผนให้เด็กเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนปกติตามหลักสูตรที่ระบุไว้ใน IEP ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กนั้นอาจจะเป็นคุณครูในชั้นเรียนปกติ คุณครูในห้องเสริมวิชาการ หรือคุณครูเวียนสอนก็ได้ การจัดชั้นเรียนแบบนี้ทำให้เด็กส่วนใหญ่สามารถเรียนในห้องปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อดีของการเรียนในห้องเรียนปกติ

ข้อดีที่เด่นชัดที่สุดของการจัดให้เด็กได้เรียนในชั้นเรียนแบบนี้คือ เด็กมีโอกาสได้เรียนด้วยวิธีปกติเหมือนกับเด็กทั่วไปและได้เรียนรู้จากเด็กปกติมากที่สุด เด็กได้เรียนกับครูที่หลากหลาย ซึ่งตรงกันข้ามกับการเรียนในชั้นเรียนพิเศษที่มีครูการศึกษาพิเศษเพียงหนึ่งคนหรือสองคนเท่านั้น นอกจากนี้วิธีนี้ยังเหมาะสำหรับเด็กในโรงเรียนที่ไม่มีครูการศึกษาพิเศษด้วย การที่เด็กเรียนรู้ช้าได้เรียนในชั้นเรียนปกตินี้ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริงได้ดีขึ้นเพราะยังมีทักษะที่จำเป็นในชีวิตจริงหลายด้านที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้ในชั้นเรียนพิเศษหรือห้องเสริมวิชาการที่เด็กไปเรียนบางเวลาได้ เช่น การสื่อสารพูดคุยกับเด็กทั่วไป หรือ การปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม เป็นต้น

ในกรณีที่เด็กจำเป็นต้องเรียนในชั้นเรียนพิเศษเด็กเหล่านั้นก็ควรมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กปกติด้วย เพราะเด็กจะได้ใช้ชีวิตและเรียนรู้สถานการณ์จริงและเด็กปกติยังเป็นตัวแบบให้กับเด็กที่เรียนรู้ช้าอีกด้วย นอกจากนี้ไม่ใช่เฉพาะเด็กที่เรียนรู้ช้าเท่านั้นที่ได้ประโยชน์แต่เด็กปกติที่

เรียนร่วมกับเด็กที่เรียนรู้ช้าก็จะได้เรียนรู้ว่าคนในสังคมมีลักษณะแตกต่างกันได้เรียนรู้ทักษะต่างๆ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หรือการรู้จักช่วยเหลือคนที่อ่อนแอกว่า เป็นต้น ซึ่งทักษะเหล่านี้เด็กปกติจะเรียนรู้จากเด็กที่เรียนรู้ช้าได้ดีกว่าการเรียนรู้จากเด็กปกติด้วยตนเอง

ข้อเสียของการเรียนในชั้นเรียนปกติ

ข้อเสียเด่นชัดที่สุด คือ คุณครูในชั้นเรียนปกติมักไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของเด็กเรียนรู้ช้าในชั้นเรียนปกติได้

ข้อเสียอีกประการหนึ่งของการเรียนในชั้นเรียนปกติ คือ คุณครูในชั้นเรียนปกติมักมีเจตคติทางลบต่อเด็กเรียนรู้ช้า คุณครูหลายคนรู้สึกว่าการสอนเด็กเรียนรู้ช้าในชั้นเรียนนั้นเป็นภาระอย่างมาก และมักปฏิเสธเด็กเหล่านี้ คุณครูส่วนใหญ่ยังมองว่าการสอนเด็กเรียนรู้ช้าเป็นหน้าที่ของครูการศึกษาพิเศษเท่านั้น และข้อเสียที่เป็นปัญหาที่พบบ่อยในปัจจุบัน คือ โรงเรียนปกติไม่มีครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนที่จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครูในชั้นเรียนปกติ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมักมองข้ามในเรื่องนี้ อีกทั้งครูการศึกษาพิเศษที่มีอยู่ในโรงเรียนปกติส่วนใหญ่มักทำหน้าที่สอนในชั้นเรียนพิเศษเท่านั้น ส่วนครูที่สอนในชั้นเรียนปกติจำนวนมากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเพียงพอ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้มีการอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจแก่คุณครูในชั้นเรียนปกติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้บริหารเองต้องเข้าใจและตระหนักถึงความรู้สึกของคุณครูและการอบรมนั้นๆ ต้องเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงด้วย

ชั้นเรียนพิเศษ

ลักษณะของชั้นเรียนพิเศษ

คุณครูในห้องมักเป็นคุณครูการศึกษาพิเศษ 1 คน และนักเรียนมักมีลักษณะใกล้เคียงกันหรือมีความบกพร่องประเภทเดียวกันนักเรียนในชั้นเรียนพิเศษนี้แทบไม่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติ ถึงแม้ลักษณะการจัดชั้นเรียนพิเศษในแต่ละโรงเรียนอาจแตกต่างกันไปบ้างแต่โดยรวมแล้วชั้นเรียนพิเศษมักมีลักษณะทั่วไปดังนี้

1. คุณครูการศึกษาพิเศษทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนเด็กในห้องนี้
2. การเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดในห้องนี้ห้องเดียว
3. โรงเรียนอาจจัดนักวิชาชีพด้านอื่นมาบริการบ้าง เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด แต่สำหรับในประเทศไทยนั้นการขัดชั้นเรียนแบบนี้มักมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้รับผิดชอบเด็กทุกคนในห้องพิเศษ
4. ครูอาจจะสอนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทความบกพร่องของเด็กจำนวนเด็ก ระดับความสามารถของเด็กตลอดจนทักษะในการจัดการเรียนการสอนของครูชนิดของสื่ออุปกรณ์ในชั้นเรียนด้วย

เด็กในห้องเรียนพิเศษนี้อาจได้เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติในห้องเรียนปกติเป็นบางเวลา ซึ่งกิจกรรมนั้นๆ ต้องไม่ใช่ด้านวิชาการ เช่น การเล่นเกม การเข้าฟังการประชุมในห้องประชุม หรือกิจกรรมดนตรี เป็นต้น แต่ถึงแม้เด็กที่มีความบกพร่องจะมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเด็กทั่วไปบ้างตามโอกาสต่างๆ แต่โดยทั่วไปเด็กที่มีความบกพร่องจะมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติในวัยเดียวกันหรือได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ต้องใช้ความร่วมมือซึ่งกันและกันน้อยมาก

ข้อดีของห้องเรียนพิเศษ

1. สัดส่วนของเด็กนักเรียนที่คุณครูต้องรับผิดชอบนั้นต่ำกว่าห้องเรียนปกติ เช่น คุณครูหนึ่งคนต้องรับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 6-8 คน หรืออัตรา 1:6-8 ทำให้คุณครูสามารถดูแลเด็กได้ทั่วถึงมากกว่า
2. คุณครูที่ดูแลห้องเรียนพิเศษมีคุณสมบัติทางการศึกษาพิเศษ หรือเป็นครูที่ผ่านการอบรมด้านการสอนเด็กประเภทนี้โดยเฉพาะ
3. คุณครูมักสอนเป็นกลุ่มเล็ก ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนแบบกลุ่มใหญ่
4. การเรียนในชั้นเรียนพิเศษนั้นมักเป็นแบบผ่อนคลายและสนุกสนานมากกว่าการเรียนในชั้นปกติ เด็กที่มีความบกพร่องจึงไม่รู้สึกเครียด
5. เมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนกับเด็กที่มีความสามารถพอๆ กัน เด็กมักรู้สึกมั่นคงทางจิตใจมากกว่าการเรียนอยู่ในชั้นปกติที่เด็กคนอื่นทำได้ดีกว่าตน และเมื่ออยู่ในห้องเรียนพิเศษเด็กจะไม่ถูกล้อเลียนจากเพื่อน
6. ผู้ปกครองสามารถติดต่อสอบถาม พูดคุยและสร้างสัมพันธภาพกับคุณครูได้ง่ายกว่าเพราะมีครูประจำชั้นเพียงคนเดียว
7. เนื่องจากคุณครูมีเด็กในการดูแลน้อย ทำให้คุณครูรู้จักเด็กดีว่าเด็กแต่ละคนมีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร

อย่างไรก็ตามคุณครูในชั้นเรียนพิเศษจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. เข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนของเด็ก รวมถึงรูปแบบและลีลาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน
2. ปรับการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนได้
3. สนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อตอบสนองความต้องการพิเศษของเด็กได้อย่างแท้จริง
4. คำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนและวางแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กแต่ละคนเพื่อให้เกิดประโยชน์สำหรับเด็กในอนาคตด้วย

ข้อเสียของห้องเรียนพิเศษถึงแม้ห้องเรียนพิเศษจะมีข้อดีหลายอย่างแต่ก็มีจุดอ่อนบางประการ

1. การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ไม่เหมาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในระยะยาว แม้ว่าการเรียนชั้นเรียนพิเศษอาจช่วยให้เด็กมีทักษะด้านวิชาการมากขึ้น แต่ทักษะการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมนั้นน้อยลง
2. เนื่องจากเด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการเลียนแบบ และเด็กปกติถือเป็นตัวแบบที่ดีที่สุดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ดังนั้นการเรียนในห้องเรียนพิเศษจึงทำให้เด็กขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะทางสังคมไป
3. คุณครูในห้องเรียนพิเศษมักไม่มีโอกาสได้รวมกิจกรรมกับคุณครูทั่วไปในโรงเรียน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคุณครูการศึกษาพิเศษกับคุณครูในห้องเรียนปกติห่างเหินกัน ห้องเรียนพิเศษจึงมักเป็นห้องเรียนที่โดดเดี่ยวและมักไม่ได้รับความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากคุณครูคนอื่นในโรงเรียน

ปัจจุบันนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีโอกาสเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วมมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย ส่วนชั้นเรียนพิเศษจึงเป็นที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางขึ้นไป

////////////////////////////////////